

Sangin Seppäset 20 vuotta

24.7.2004, Sangin koulu

Ohjelma

n. 13:30 Tervehdyssanat (Veikko Seppänen), musiikkia

Sangin Seppäset 20 vuotta (Raija Lesonen)

Kahvit, musiikkia

Muisteluksia Haapolan Jaakosta (Iikka Seppänen)

Seppästen kotisivujen kertomaa (Veikko Seppänen)

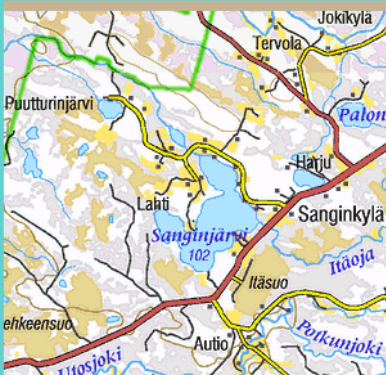
n. 17:00 Tilaisuus päättyy

Seppästen kotisivujen kertomaa

[Sangin Seppäset](#) © Sangin Seppäset Ry. 2003-2004

Sangin Seppäset

(c) Kainuun ulkoilukartta

SANGIN SEPPÄSET RY.

Sangin Seppäset on sukuseura, jonka juuret ovat Sanginjärven törmässä Seppälän talossa - tai itse asiassa naapurissa Lahdessa, joka oli alkujaan Holapan talo. Sukuseuran tarkoituksena on selvittää suvun vaiheita ja historiaa, vaalia suvun perinteitä ja edistää yhteenkuuluvuuden tunnetta jäsentensä keskuudessa.

Seppäset haluavat tulla tunnetuksi sankilaisina, kuten seuran nimikin sanoo, olla osa suvun syntymäkylää. Vuosi 2004 on Sangin Seppäset Ryn juhluvuosi, sukuseura täyttää 20 vuotta. Lisätietoja kesällä pidettävästä sukujuhlasta saat myöhemmin näiltä sivuilta.

Tervetuloa tutustumaan Sangin Seppäsiin!

*Veikko Seppänen, pj.
Tuomo Pirttikoski, siht.*

Start | Internet | 18:48 | Tuesday

Inbox - Microsoft Outlook | Microsoft PowerPoint - [S... | Sangin Seppästen k...

<http://www.lyseo.edu.ouka.fi/~pexu/sanginseppaset/>

Tietolähteitä

- Raija Lesonen, Sangin Seppäset 1660-1984. Vaasa 1984. 128 s. (omakustanne)
- Sanginjärven kylähistoria. Sanginjärven kyläseura ry. Sanginkylä 2000. Toim. Esko Vesala ja Matti Savolainen, 708 s. ISBN 952-91-2823-1
- Ylivuoton kylähistoria. Ylivuoton maamiesseura ry. 1994. Toim. Timo Sarkkinen, 240 s. ISBN 952-90-5786-5

Holapat - Seppäset

- Sangin Seppästen kantatalo Sanginkylällä on Holappa, joka jakaantui viimeistään 1650-luvulla Holapaksi eli Lahdeksi ja Seppäläksi. Matti Holappa, Holapan talon isäntä 1567 - (n.) 1597 oli viides sankilainen.
- Matti Holappa eli Sankilainen tuli Sangille Muhoksen Laitasaaresta, jonne hänen isänsä Olof Olofinpoika oli muuttanut Jääskestä.
- ”Vanhin tunnettu on Olof Olofinpoika syntynyt noin 1510 Jääskessä häviää kirjoista 1565-jälkeen. Limingan kirjoista. Hänen isä lienee ollut Olof Andrejev Holop (v), merkitty 1495 venäläiseen veroluetteloon. Olof Olofinpoika muutti 1540-1544 Limingan Laitasaaren kylään , jossa tuolloin oli pari kymmentä savua. Olofilla oli ainakin kaksi poikaa Matti ja Pekka, Matti syntynyt noin 1538 rakensi ensimmäisen Holappa Nro 1, (nyk. Lahti) nimisen talon vuonna 1567-68 silloisen Utajärven Sanginjärven kylään”.
- Paavo Matinpoika Holapasta tuli vuonna 1630 Ylivuoton Siiran eli Holapan talon uusi isäntä.

Seppälän talon synty

- Holappa oli merkitty veroluetteloihin kahdeksi taloksi vuodesta 1655 lähtien. Matti Matinpojan isännöimää osaa alettiin myöhemmin kutsua Seppäläksi tai Seppäseksi (ensimmäisen kerran 1695).
- Vuonna 1699 Seppälän isännäksi muutti Holapasta Paavo Matinpoka Holappa (sukukirjan taulu 1) puolisonsa Reetan kanssa.
- Paavon isä Matti oli Holapan isäntä 1668, mutta luopui isännyydestään vuosien 1638 ja 1687 välillä.
- Hänen isänsä, eli Sangin Seppästen kantaisän Paavon isoisä ja kaima Paavo oli ollut Holapan talon isäntänä 1655-1667.
- Paavo oli isäntänä vuoteen 1724 asti, jonka jälkeen taloa isännöi hänen poikansa Pekka (sukukirjan taulu 2), 1725-1743.
- Seppälän toisena isäntänä 1727-1742 mainitaan Pekan nuorempi veli Aapo (sukukirjan taulu 3).

Aapon ja Reetan lapset

- Aapo ei elänyt vanhaksi, hän oli kuollessaan vasta 35-vuotias. Aapon ja Reetan avioliitosta syntyi kaksi tyttöä (Reetta ja Valpuri) ja kaksi poikaa (Paavo ja Pekka).
- Nuorin lapsi Pekka syntyi 1742 eli samana vuonna kun isä kuoli, vanhinkin lapsi Reetta oli tuolloin vasta 7-vuotias.
- Tytöistä Reetta meni 1755 naimisiin Vuotolta kotoisin olevan Matti Erkinpoika Holapan kanssa ja he saivat yhdeksän lasta.
- Reetta meni siis emännäksi Sangin Seppästen esi-isien taloon Holappaan Ylivuotolle.
- Valpurin nai toinen vuottolainen, Kalle Väänänen, vuonna 1758. Heidän jälkeläisistään ei ole tietoa.
- Paavo kuoli alle vuoden ikäisenä, mutta pojista nuorin eli Pekka asui koko ikänsä Seppälässä isäpuolensa Juhon (ent. Lipponen) ja äitinsä Reetan kanssa.

Reetan suku – Oulunsuun Heikkilät

- Aapon leski Reetta Ollintytär Heikkilä oli kotoisin Oulunsuun Heikkilän talosta. Reetan isä Olli oli aluksi renkinä Heikkilän talossa. Vuonna 1723 Reetan äiti Valpuri ja isä Olli ostivat Heikkilän talon osuuden 300 kuparitaalarilla Jaakko Heikkilältä.
- Seppälässä oli piikana 1734 - 1740 ja 1741 -1749 Reetan sisar Valpuri Ollintytär Heikkinen. Myös Reetan Juho-niminen nuorin veli (s. 1.12.1727) saattoi olla renkinä Seppälässä.
- Reetan eno Jaakko, s. 1679, muutti Ouluun. Aikuisiksi hänen lapsistaan eli neljä poikaa ja tytär ja kaikki muuttivat nimensä Heikelmuotoon.
- Pojista kolme suoritti yo-tutkinnon ja opiskeli joko Turun tai Upsalan yliopistoissa, yhdestä tuli tullimies.
- Näiden lapsista eli Reetta Seppäsen pikkuserkuista yksi oli pappi ja Oulun triviaalikoulun opettaja (Jaakko Jaakonpoika Heikel), yksi oli Oulun kaupungin notaari ja sitten raatimies ja lopulta Oulun pormestari (Samuel Jaakonpoika Heikel), yksi oli kauppias, laivanvarustaja ja asianajaja (Henrik Jaakonpoika Heikel)

Olli Seppänen - Määtänniemet

- Aapon leski Reetta meni naimisiin juorkunalaisen Juho Lipposen eli Määtän eli Seppäsen eikä Aapon veljen Juhon kanssa.
- Reetta Seppänen (os. Heikkilä) nai Aapon kuoltua juorkunalaisen Juho Lipposen, joka oli syntynyt samana vuonna kuin Aapon veli Juho, eli 1712, ja jonka isän nimi oli Paavo kuten Seppälän talon poikienkin.
- Reetan jälkimmäisestä avioliitosta syntynyt Olli Juhonpoika Seppänen nai Kärpän talon tyttären Reetan ja he saivat kaksitoista lasta. Olli ja Reetta muuttivat Määtänniemeen.
- Sukukirjan tiedoista poiketen siis vain Aapon lesken Reetan ja hänen toisen miehensä Juhon (ent. Lipponen, Määttä) jälkeläiset ovat määtänniemeläisiä.

Määtänniemi Sangilla

- Määtänniemen talon (nr:o 8, Sangin kylähistorian sivu 446) nimi oli vuoteen 1905 asti Niemi, Sanginniemi tai Niemelä (Sangin kylähistorian sivu 148).
- Niemen talon perusti 1755 renki Antti Pekanpoika Kinnunen.
- Sangin Seppäsille läheiseksi asuinpaikaksi Määtänniemi tuli, kun Olli Juhonpoika Seppänen (Aapo Seppäsen lesken Reetan ja Juho Lipposen poika, sukukirjan taulu 170) osti tilan 900 kuparitaalerilla 20.11.1794.
- Kyläkirjan mukaan "Ollista todettiin, että hän oli ahkera ja hänellä oli hyvä työapu varttuneista lapsista".

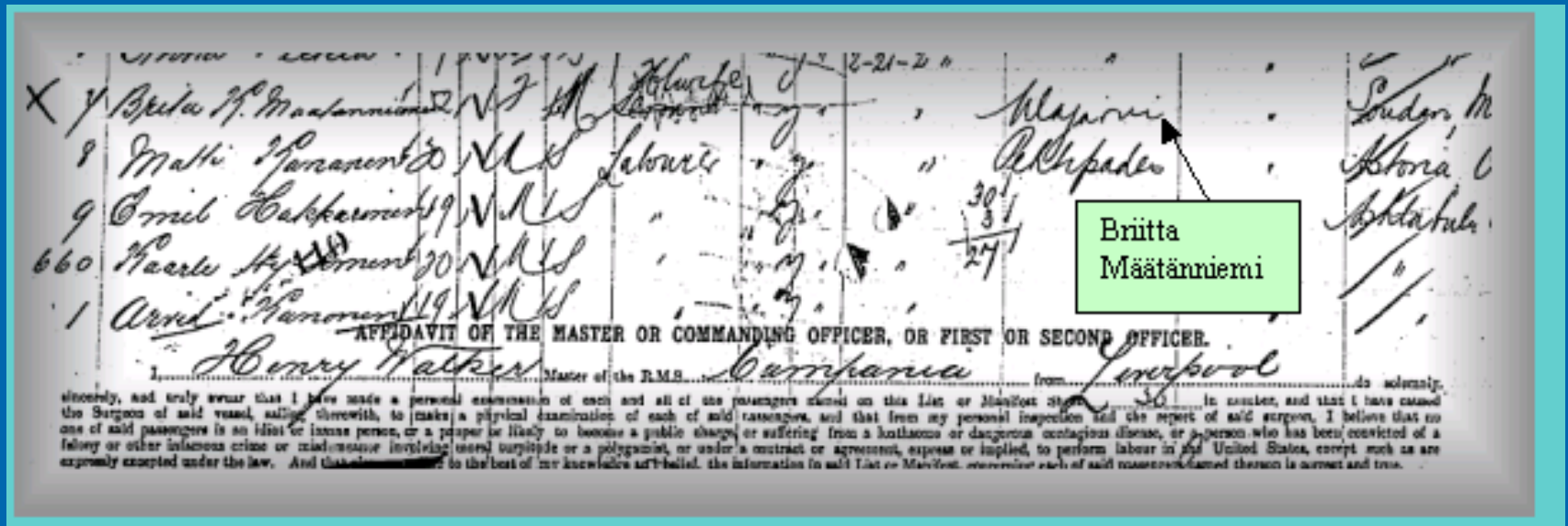
Määtänniemi Vuotolla

- Matti Ollinpoika Määtänniemen (sukukirjan taulu 175) eli Mustan lapsiin liittyy selvittämättä oleva yhteys Ylivuoton Niemelän talon asukkaisiin, jotka ovat myös sukunimeltään Määtänniemiä.
- Ylivuoton kylähistorian mukaan (s. 67) Vähävuoton rannalla olevaa Niemelää olisi vuodesta 1897 saakka asuttanut ensin Holapan talon huonemiehenä ja mäkitupalaisena ja myöhemmin talonomistajana Juho Matinpoika Määtänniemi eli Musta (s. 1876), vaimonsa Kreetta-Liisan (s. 1874) ja lastensa kanssa.
- Sangin Seppästen sukukirjan mukaan Mustan 1. savun omistajalla Matti Ollinpoika Määtänniemellä taas ei ollut Juho-nimistä poikaa.
- Arvoituksen ratkaisuna olisi, että sukukirjassa mainittu 18.9.1876 syntynyt "Johanna"-niminen tyttö olisikin tuo Juho Määtänniemi eli Musta!

Määtänniemeläiset Amerikassa

- Olli Määtän (s. 1812) pojan Matin perhe asui vuodesta 1886 Sangin Mustan talossa, mutta lähti vuonna 1899 Amerikkaan. Matti ja hänen vaimonsa Briitta kuolivat Amerikassa, samoin heidän lapsistaan Olli, joka on haudattu Minnesotan Vermillioniin.
- New Yorkin kuuluisan siirtolaissataman Ellis Islandin matkustajaluetteloista löytyvät Briitan tiedot.
- Briitta tuli Amerikkaan 52-vuotiaana, Cunard-linjan Campania-laivalla Liverpoolista Englannista 18.3.1898.

Määtänniemeläiset Amerikassa

- Olli Matinpoika Määtänniemi eli Määttä, s. 8.2.1873, k. 25.5.1955 (sukukirjan taulu 175), oli vihitty Hilda Pöyliön kanssa, s. 1887, k. 9.9.1946 Vermillion Lakessa.
- Vermillion Lake sijaitsee Duluthin kaupungin ja Towerin välillä, Vermillion-tien varrella, Vermillion-järven kaakkoisrannikolla. Alueen läpi kulkee Pike-joki.
- Alkuasukkaiden tullessa seutu oli synkkää luonnonmetsää, jossa ennestään asui vain intiaaneja. Ensimmäinen muuttaja Fred Anderson tuli paikkakunnalle 1893.

Komminahot

- Seppäs-suvun Komminahot saivat nimensä Komminahon talosta (rn:o 23:8, Sangin kylähistorian sivu 433). Aappo Pekanpoika Seppänen (sukukirjan taulu 26) perusti Komminahon uudistilan nykyiselle Puutturinkylälle Sanginjokivarteen 1795.
- Aappo Pekanpoika oli Kommianho-uudistilan isäntänä kymmenisen vuotta ja luovutti tilan renki Matti Pahkaselle 28. tammikuuta 1805. Tilan luovutuksen selittänee, että renki-Matti oli nainut joulukuussa 1804 Aapon sisaren, vuonna 1778 syntyneen Kaarinan.

Komminahot

- Sukukirjan ja kylähistorian tiedot eivät täsmää, edellisen mukaan Kaarina (eli Kaisa, Carin) olisi nainut 10.4.1804 talollisen poika Heikki Holapan (mahdollisesti Muhokselta).
- Matti ja Kaarina isännöivät Sangin kylähistorian mukaan Komminahoa 1805-1807, jonka jälkeen isännäksi olisi tullut Aapon ja Kaarinan veli Matti Pekanpoika Seppänen (s. 6.8.1799). Sukukirjasta löytyy kyllä veli Matti, mutta syntymäaika ei täsmää (s. 9.11.1769).
- Sukukirjassa ei Matista (taulu 4) ole paljon tietoa, joten mahdollisesti kyläkirjan tiedot Matista (puoliso Marketta Matintytär, s. 1744, lapsia Liisa, Pekka, Juho, Marketta, muutti perheineen Tyrnävälle 1811) tuovat hieman lisävalaistusta Pekka Aaponpoika ja Liisa Seppäsen perheen vaiheisiin.

"Parta-Aapon" lapsi Liisa Maria

- Aapo Seppänen (s. 1807) ja Liisa Pottala saivat neljä lasta, joista Maria Liisa muutti Amerikkaan 1903.
- Siirtolaisinstituutista löytyvät tiedot Liisa Maria Seppäsestä (syntynyt 6.6.1885, asuinpaikka Haukipudas, passi myönnetty elokuussa 1903 Amerikkaan muuttoa varten).
- Samaisesta passiluettelosta löytyvät myös Liisa Marian ison veljen Heikin tiedot, eli sisarukset matkustivat yhdessä Amerikkaan, passit oli hankittu samana päivänä.
- Heikki ja Liisa Maria Matkustivat Hangosta Arcturus-laivalla 2.9.1903 Englantiin ja sieltä Dominion -linjan Commonwealth-laivalla 10.9.1903, päämääränä Fitchburg Massachusettsissa.

Liisa Maria – Mary Kivisto?

- Liisa Marian mies saattoi olla Lapualla 1887 syntynyt Jaakko Ernst Kivistö.
- Amerikkalaisen Kevin Paavolan 19. huhtikuulta 1910 hankkiman tiedon mukaan "Ernest ja Mary Kivisto" olisivat asuneet "Henry Seppasen" naapurina Fitchburgin 2. kaupunginosassa, Worcester Countyssä, Massachusettsissa.
- Henry Seppänen (33-vuotias, ikä täsmää Heikki Seppäseen) oli ollut 6 vuotta naimisissa Mary-nimisen naisen kanssa ja heillä oli kolme lasta (Henry 4 vuotta, Mary 2 vuotta ja Sulo 3 kuukautta).
- Naapurin Ernest Kivisto (ikä 22, naimisissa 3 vuotta) oli naimisissa Maryn kanssa (ikä 24) ja heillä oli kaksi lasta (Kathrine, 2 vuotta ja Oiva 1 kuukausi). Epäselvä merkintä antaisi lisäksi ymmärtää, että kyse olisi jomman kumman osalta toisesta avioliitosta.
- Onko Liisa Maria Mary vai onko kyse Ernestin toisesta avioliitosta Liisa Marian kuoltua (vrt. sukukirjan tieto), jää arvoitukseksi.

Seppäset talonvaltaajina

- Pilton talon (r:no 26) historiaan liittyy erikoinen vaihe vuosina 1815-1818 ja 1820-1821, jolloin Mustan taloa aiemmin asuttanut Pekka Pekanpoika Seppänen (sukukirjan taulu 10) otti vuonna 1811 autioksi jääneen talon käyttöönsä. Pekka ei hankkinut asumiselleen lupaa tai ilmoittanut siitä viranomaisille.
- Tilan aiemman omistajan pojan Sakari Pilton palattua takaisin autioksi jättämäänsä taloon vuonna 1818 hän ajoi Pekka Seppäsen ensin muualle, mutta luovutti talon sitten syytinkisopimusta vastaan Pekalle vuonna 1820.
- Sakarin sisaren tytär Liisa, tilan perustajan Matti Pilton tyttärentytär, alkoi kuitenkin ajaa tilaa itselleen syyttäen Pekkaa tilan lähimetsien hävittämisestä tervanpoltoa varten. Vaikka Pekka vetosi tervarahoilla maksetun talon veroja, hän joutui luovuttamaan Pilton Liisalle vuonna 1821.
- Pekan poika Pekka (sukukirjan taulu 12) ja hänen vaimonsa Beata olivat Sangin kylähistorian mukaan (sivu 231) vuonna 1857 "Pilton irtolaisia" ja myöhemmin Kärpän huonemiehiä ja mäkitupalaisia.

Lopuksi – muistelmia Ranta-ahosta

Salo Väänänen esikoiskirjasarjan ”Virta venhettä vie” toinen osa on ilmestynyt!

14.10.1926-
15.3.2004

Tämä romaanin muotoon kirjoitettu muistelmien II-osa ”Nuoruus sodan varjossa” kuvaa Ylikiimingissä lapsuutensa ja varhaisnuoruutensa viettäneen edesmenneen kirjoittajan Salo Väänänen näkemyksiä ja kokemuksia sikäläisten syrjäkylien arkielämästä ja usein traagisistakin ihmiskohtaloista sota-aikana.

Vuonna 1926 Oulujoen kunnan alueella Ylikiimingissä syntynyt Salo Väänänen elämän alkutaival oli sodan aikana ja vielä sen jälkeenkin varsin mutkallista. Oman paikkansa löytäminen oli monien yritysten ja erehdysten takana. 15 - vuotiaasta lähtien hän toimi metsätoissa, purouitoissa, satama- ja tehdastyöläisenä ja lopulta jopa kyläkauppiaanakin.

Muutettuaan v. 1956 viisihenkiseksi kasvaneen perheensä kera Sotkamoon hänen opettajauransa kesti siellä runsaat 30 vuotta. Siirryttyään v. 1986 eläkkeelle hänellä oli mahdollisuus kaiken muun ohessa syventyä kirjoittamaan. Sen tuloksena on ns. päätälaatikkotuotteena syntynyt elämän muistelmien lisäksi viisi romaanikirjoitusta, satuja, [pakinota](#), runoja ja tämä n. 1500 sivua käsittävä romaanin asuun muotoiltu ”Virta venhettä vie” -niminen kolmiosainen kirjasarja.

Liimaindottu, sivumäärä 496, hinta 25 EUR +toimituskulut

ISBN 952-91-6931-0 (osa 1)

ISBN 952-91-7227-3 (osa 2)

Omakustanne: Salo Väänänen

Paino: Gummerus Kirjapaino Oy Saarijärvi 2004

Kirjaa voi tilata Ari-Salomon Väänäseltä p. 044 7337 057

arivaa@dnainet.net

”Virta venhettä vie” -sarjan ensimmäinen osa. Jatkossa ilmestyvät osat ”Nuoruus sodan varjossa” (toukokuun lopussa 2004) sekä ”Laihojen Leipien vuodel”, eli sarja käsittää ajan 20-luvun lopulta vuoteen 1947 saakka.